

EU Bookshop: de online boekhandel van de Europese Unie

Alec VUJLSTEKE, Europese Commissie
Directoraat-Generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling
Agri Info Centre
alec.vuijsteke@ec.europa.eu

De EU Bookshop is sinds maart 2005 het centrale toegangspunt tot de EU-publicaties en wil binnenkort ook het elektronisch archief zijn van alle EU-publicaties.

Sinds 1969 is het Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, kortweg het Publicatiebureau, verantwoordelijk voor de publicatie en de verspreiding van de officiële publicaties en het informatiemateriaal van de instellingen, de agentschappen en de andere organen van de Europese Unie: samen zowat 60 verschillende organisaties die actief zijn in heel wat verschillende terreinen van ons dagelijks leven. Het Publicatiebureau is een grote machine: 650 ambtenaren, een jaarlijks budget van ongeveer 180 miljoen euro en de verspreiding van 46 miljoen exemplaren per jaar.

Het Publicatiebureau verzorgt de dagelijkse uitgave van het *Publicatieblad* van de Europese Unie in meer dan 21 talen, een unicum in de uitgeverwereld. Het geeft ook allerlei andere publicaties uit (tussen de zes- en zeventuizend titels per jaar), zowel gedrukt als elektronisch, over het werk en het beleid van de Europese Unie. Tot de belangrijkste behoren het *Statistisch Jaarboek* en het *Algemeen verslag over de werkzaamheden van de Europese Unie*. Het Publicatiebureau is ook de enige entiteit binnen de EU die ISBN- en ISSN-nummers kan toekennen aan publicaties van de Europese instellingen. Voorts biedt het allerlei gratis onlinediensten aan, zoals de drukbevroegde databanken *EUR-lex* (toegang tot de wetgeving van de Europese

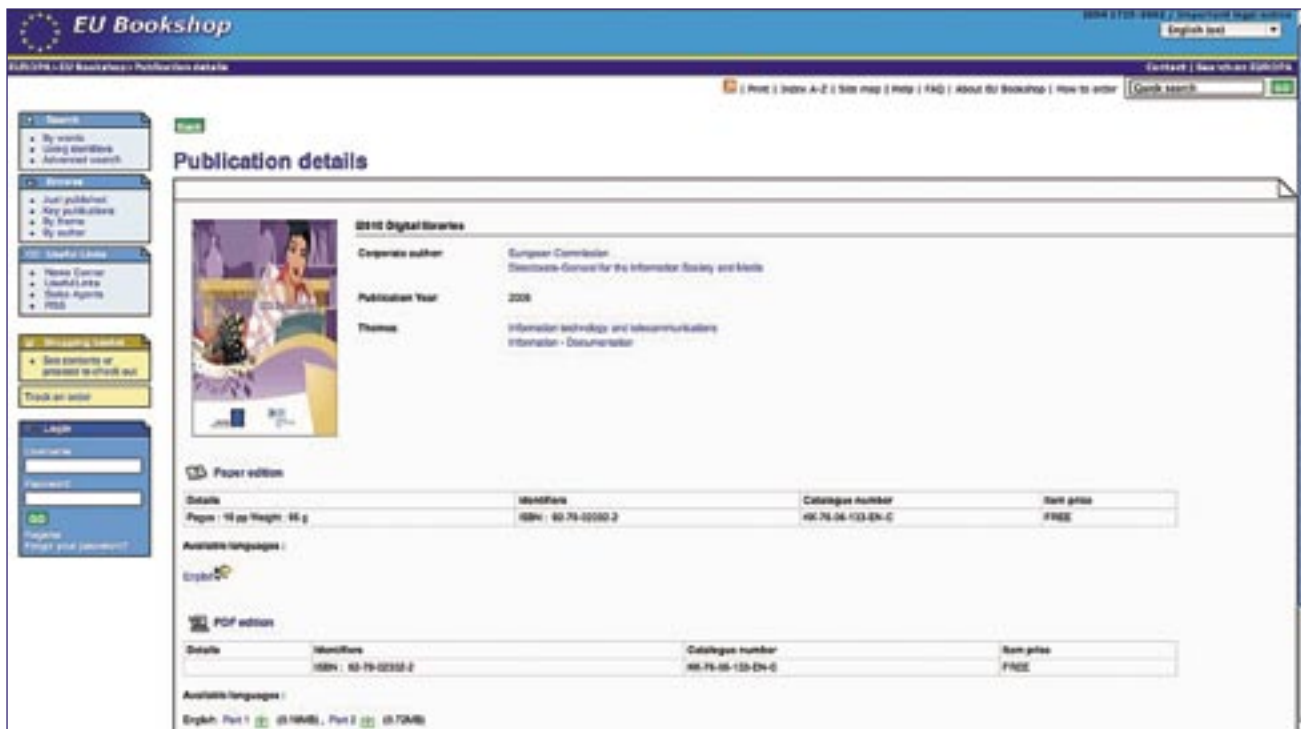
Unie¹) *Tenders Electronic Daily* (TED, de databank van alle openbare aanbestedingen gepubliceerd in de EU) en de *Community Research and Development Information Service* (CORDIS, een informatieruimte voor Europese activiteiten op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling, alsook op het gebied van innovatie).

Tot voor kort bestond er geen portaalwebsite voor de vele duizenden officiële publicaties van de Unie. Onlinetoegang tot deze publicaties was met de jaren wel verbeterd, maar het probleem was de verspreiding ervan over diverse websites. Voor publicaties over werkgelegenheid bijvoorbeeld, moest men zoeken op de websites van de Europese Commissie, het Europees Parlement, het Europees Agentschap voor de Veiligheid en de Gezondheid op het Werk (Bilbao), de Europese Stichting tot Verbetering van de Levens- en Arbeidsomstandigheden (Dublin) en nog een rist andere websites op het EUROPA-domein.

Om aan dit probleem tegemoet te komen, lanceerde het Publicatiebureau in maart 2005 EU Bookshop: een 'single entry point' om de toegang tot EU-publicaties te vergemakkelijken².

Concreet wil EU Bookshop de volgende diensten aanbieden:

- een centraal toegangspunt voor de publicaties van de EU voor de burgers en gespecialiseerde partners zoals verkooppunten, boekhandelaars of informatieproviders;
- een onafhankelijke informatiebron voor informatieprofessionals, bibliothecarissen en onderzoekers;
- een volledig elektronisch archief van alle EU-publicaties;
- de mogelijkheid om dynamisch onderdelen van de database te integreren in andere websites;
- een meertalige zoekmachine voor publicaties;
- onderwerpsclassificatie van de publicaties via de Eurovocatheca.

Populaire publicaties in EU Bookshop.

Inhoud

Op dit moment zijn de belangrijkste navigatiepagina's van EU Bookshop beschikbaar in 21 talen met directe toegang tot de bibliografische beschrijvingen van 25.000 titels en, voor recente publicaties, ook de integrale tekst van de publicatie in pdf-formaat. Deze publicaties bestaan op verschillende dragers: papier, elektronisch, diverse opslagmedia, factsheets, postkaarten, posters...

Sinds de dienst van start ging, hebben de gebruikers al meer dan 1.100.000 pdf-bestanden gedownload en bijna 720.000 papieren exemplaren besteld. Van de gratis publicaties kunnen zij een gedrukt exemplaar bestellen op voorwaarde dat er voldoende voorraad is. Voor betalende publicaties zijn exemplaren te bestellen via de verkoopsagenten van het Publicatiebureau in de lidstaten. De bestelde publicaties worden doorgaans binnen de 48 uur verzonden.

Vanzelfsprekend biedt de site geavanceerde mogelijkheden om publicaties terug te vinden: zoeken op auteur, titel, taal, sleutelpublicaties, drager, publicatiedata... Grasduinen op auteur, beleidsdomein of instelling is eveneens mogelijk. Met de module 'My EU Bookshop' zijn allerlei handigheidjes mogelijk:

- zoekopdrachten bewaren voor later gebruik;
- e-mail alerts opzetten voor nieuw beschikbare publicaties;

- publicaties op een knipsellijst plaatsen;
- persoonlijke adresgegevens opslaan zodat ze later niet opnieuw ingevoerd hoeven te worden;
- status van voorgaande bestellingen opvolgen.

RSS-feeds zijn op dit moment nog niet operationeel, maar daar wordt aan gewerkt. Om te deeplinken naar publicaties, auteurs, thema's en overzichten zijn persistente URI's beschikbaar³.

De publicaties worden ontsloten met de Eurovoc-thesaurus die ook door het Europees Parlement, nationale parlementen en bepaalde nationale administraties gebruikt wordt. Eurovoc bestaat op dit moment uit meer dan 6.600 descriptoren beschikbaar in alle talen van de lidstaten en het Kroatisch.

Meertaligheid

Sinds het ontstaan van de EU is meertaligheid erg belangrijk voor de werking van de Europese constructie. Verordening 1/1958 legt ondubbelzinnig vast dat alle officiële talen op gelijke voet behandeld moeten worden: "De officiële talen en de werktalen van de instellingen der Gemeenschap zijn het Duits, het Frans, het Italiaans en het Nederlands".

Groei van de EU Bookshop

Hilde Van Loon was tot 15 maart 2008 hoofd van de 'EU Bookshop Management' Sector van het Publicatiebureau van de Europese Unie. In die functie was zij verantwoordelijk voor de ontwikkeling van EU Bookshop. Het team werd uitgebouwd tot 16 medewerkers. Een gesprek.

Hoe is het team samengesteld dat EU Bookshop aanstuurt?

De 'EU Bookshop Management' sector is opgedeeld in 4 kleinere teams die verantwoordelijk zijn voor specifieke taken in een bepaald domein:

- het team *Systeem* initieert nieuwe en/of verbeterde websitefuncties en volgt die op, verzorgt de administratie van de website en voert een algemene kwaliteitscontrole uit;
- het team *Inhoud* beheert de catalogus (correctheid van de bestaande gegevens en aanvulling met ontbrekende data), en verzorgt de helpdesk voor de auteursdiensten en eindgebruikers;
- het team *Redactie* en promotie legt zich toe op de herziening, de correctie en de vertaling van navigatieteksten en interactieve berichten, op presentaties en demonstraties, en op promotiemateriaal en -teksten;
- het team *Digitalisering* is verantwoordelijk voor de interne en externe digitalisering van alle publicaties uitgegeven door het Publicatiebureau.

Hoe wordt EU Bookshop gepromoot?

Het Publicatiebureau neemt jaarlijks deel aan beurzen en evenementen waar het zijn onlinediensten en publicaties promoot. Daarnaast ontwikkelt mijn team acties voor specifieke doelgroepen, in het bijzonder informatie-multipliers, studenten en onderwijsinstellingen. Dat omvat presentaties en demonstraties tot het verspreiden van promotiemateriaal zoals factsheets, postkaarten, posters en visuals.

Is EU Bookshop voldoende bekend bij de EU-burger?

EU Bookshop is in maart 2005 officieel geopend en sindsdien is het aantal bezoeken (visits) en bestellingen sterk gestegen. Waar het gemiddeld aantal bezoeken per maand in 2006 rond de 55.000 lag, was dat in 2007 ongeveer 93.000. Het aantal bestelde gratis publicaties is gestegen van ruim 130.000 exemplaren in 2006 tot meer dan 540.000 in 2007. Het gros hiervan kwam van informatiemultipliers. Ook het aantal geregistreerde bezoekers neemt gestaag toe, nu zijn er iets meer dan 16.000. De cijfers zijn dus gunstig, maar wij zijn er tegelijkertijd van overtuigd dat wij de top nog lang niet bereikt hebben. Intensieve promotie van de website naar de Europese burgers blijft dus noodzakelijk.

Welke nieuwe ontwikkelingen worden voorzien?

Aangezien EU Bookshop nog relatief jong is, zijn alle kinderziektes nog niet van de baan. Een eerste opdracht omvat het verder wegwerken van kleinere bugs en het verbeteren van bestaande functies. Een tweede prioriteit betreft redactionele wijzigingen van de navigatiepagina's en interactieve berichten evenals hun volledige beschikbaarheid in alle officiële talen. Wat de inhoud betreft, werd in september 2007 een belangrijk project gelanceerd waarbij het volledige archief van het Publicatiebureau wordt gedigitaliseerd. Het doel is de elektronische versie van alle publicaties ooit gepubliceerd beschikbaar te maken in EU Bookshop. Gerelateerd hieraan, wordt in 2008 de zoekfunctie verbeterd. Zo zullen ontwikkelingen gelanceerd worden om een full text search, dus ook in de pdf-documenten, mogelijk te maken.

Welke plaats heeft EU Bookshop in de communicatiestrategie van de EU naar de Europese burger?

EU Bookshop biedt de Europese burger vrije toegang tot alle algemene publicaties van de Europese instellingen. De Europese burger kan er dus terecht voor informatie over het beleid en de activiteiten van deze instellingen. In die zin draagt EU Bookshop zeker bij tot een grotere transparantie en kennis van de EU.

Voorts organiseren wij activiteiten voor het Europe Direct informatienetwerk van het Directoraat Generaal Communicatie van de Europese Commissie. Dit netwerk vormt een lokale schakel tussen burgers en de EU met als doel informatie en advies te verspreiden over het beleid van de Europese Unie en het lokale en regionale debat over de Europese Unie actief te stimuleren. EU Bookshop is voor hen een belangrijk werktuig en een rijke informatiebron.

Zijn er specifieke diensten voor bibliothecarissen en informatie-professionals?

Er wordt een 'Librarian corner' ontwikkeld, die enkel toegankelijk zal zijn voor bibliothecarissen en informatieprofessionals. Met de juiste registratie zullen zij bibliografische gegevens van de EU-publicaties kunnen invoeren in MARC-formaat. Op dit ogenblik wordt een prototype verder getest. Geïnteresseerden kunnen dit al gebruiken en door hun feedback bijdragen aan de validatie van het systeem. Deze professionele input kan het eindproduct alleen maar ten goede komen. Wie informatie wil over de dienst of wil deelnemen aan de tests van het prototype, hoeft alleen maar een bericht sturen naar SUIVIPROCAT@publications.europa.eu.

Wie is Hilde Van Loon?

- Licentiate in de Pers & Communicatiewetenschappen (KU Leuven) en in de Toegepaste Economische Wetenschappen (Universiteit Antwerpen)
- 12 jaar ervaring in de private sector in informatie-, communicatie- en marketingactiviteiten
- Startte haar loopbaan als administrateur in de Europese Instellingen bij de Europese Commissie in 1996, eerst bij Directoraat-Generaal V (Werkgelegenheid en Sociale Zaken) en vervolgens bij het Directoraat-Generaal Gezondheid en Consumentenbescherming
- In 2001 vervoegde zij het Publicatiebureau van de Europese Gemeenschappen, als verantwoordelijke voor de dienst 'TED', de onlinedatabank voor overheidsaanbestedingen. In 2004 nam zij de sector 'Informatie - Marketing - Promotie' onder haar hoede. In deze functie was zij bevoegd voor de ontwikkeling en uitvoering van de communicatie- en promotiestrategie van het Publicatiebureau en voor de lancering van EU Bookshop. Voor de uitbouw van deze website werd in september 2006 een aparte sector opgericht waarvan Hilde Van Loon tot 15 maart 2008 de leiding had.

Enkele cijfers

- EU Bookshop telt 26.000 titels. Gemiddeld komen er elke maand 150 nieuwe bij.
- In 2007 kreeg de website ruim 1.100.000 bezoeken en 43.750.000 hits. Er werden meer dan 500.000 pdf-bestanden gedownload en 17.300 bestellingen geplaatst voor 544.000 gratis publicaties.
- De top 3 van de meest gevraagde publicaties:
 1. 50 stappen voorwaarts : Europa's grootste successen
 2. Ontdek Europa!
 3. Vele talen, één familie - Talen in de Europese Unie

Met intussen 23 officiële talen en 3 alfabetten is meertaligheid een dagelijkse realiteit in de werking van de EU, die echter zeer hoge kosten met zich brengt. Daarom pleiten sommigen voor een vermindering van het aantal werktalen tot zes in plaats van drieëntwintig, zoals dat bij de Verenigde Naties het geval is.

De Europese Commissie en het Europees Parlement willen er echter alles aan doen om de meertaligheid in stand te houden en te promoten. De Roemeen Leonard Orban, die op 1 januari 2007 werd aangesteld als Europees commissaris voor meertaligheid, moet hierover waken.

Toegang tot informatie in de eigen taal van de burger is een belangrijk onderdeel van deze politieke prioriteit. EU Bookshop, EUR-lex, Cordis, TED en tal van websites op het EUROPA-webdomein zijn daarom beschikbaar in meerdere talen.

De EU levert zelf ook een documentaire bijdrage tot de meertaligheid: de inter-institutionele terminologiedatabank *Interactive Terminology for Europe* (IATE) werd ontwikkeld door de vertaal- en tolkdienst van de EU. Hierin kan zeer gespecialiseerde terminologie (bijvoorbeeld voor juristen of ingenieurs) in meerdere talen teruggevonden worden⁴. De databank, die het vroegere Eurodicautom vervangt, zal binnenkort beschikbaar zijn voor iedereen.

Communicatie

Studies tonen aan dat de informatie die de nationale media over de EU verstrekken, in zowat alle lidstaten ontoereikend is. Twee derde van de Europeanen is daar trouwens ook zelf van overtuigd⁵.

De audiovisuele media blijven het allerbelangrijkste kanaal om de Europese politiek dichterbij de burger te brengen. De Europese Unie nam zelf succesvolle rechtstreekse initiatieven zoals *Europe by Satellite* (EbS) en *EU Tube*⁶, maar geeft er zich rekenschap van dat de promotie voor Europa vooral

In september 2006 werd het beheer van EU Bookshop ondergebracht in een apart team o.l.v. Hilde Van Loon.

via de nationale zenders moet verlopen. Een delicaat punt is dat de onafhankelijkheid van deze zenders niet in het gedrang mag komen.

Audiovisuele media worden in populariteit op de voet gevolgd door het internet, zeker in de rijkere lidstaten en bij de jongere generatie. Het Europadomein (europa.eu) is nu al een van de grootste institutionele websites ter wereld. Hier proberen vooral de Europese Commissie en het Europees Parlement met wisselend succes de interactieve communicatie tussen de EU en de burger te bevorderen. Zo werd begin 2008 een nieuwe website Debate Europe gelanceerd, waar de burger rechtstreeks zijn opinie over Europa kwijt kan⁷.

Ondanks de dominerende rol van de televisie en het internet, is de vraag naar papieren publicaties over de EU met de recente uitbreidingen toegenomen. De EU probeert een 'cross-media publishing policy' te ontwikkelen, waarbij papieren publicaties, het web en multimedia gecombineerd worden via nieuwe communicatietechnologieën.

Digitale archivering van vroegere publicaties

Een belangrijke doelstelling van bij de start was om bibliografische beschrijvingen van oudere, soms historische publicaties, ter beschikking te stellen. Op middellange termijn moeten via de Bookshop alle ooit gepubliceerde officiële publicaties van de EU terug te vinden zijn.

Nu al kan men bijvoorbeeld de redevordering van Jacques Delors in het Europees Parlement op 17 januari 1989 terugvinden, waarin hij voor de eerste maal verwijst naar de creatie van een Europese Economische Ruimte als structuur voor de relaties tussen de lidstaten van de Gemeenschap en de leden van de Europese Vrijhandelsorganisatie (EVA)⁸.

Het digitaliseren van de duizenden fysieke publicaties van het Publicatiebureau is een tijdrovende bezigheid: het gaat om zowat 130.000 publicaties (dit komt volgens een recente schatting overeen met ongeveer 14.000.000 pagina's). Daarom doet het Publicatiebureau ook aan 'PDF on demand': wanneer iemand via EU Bookshop te kennen geeft een oudere publicatie te willen consulteren, wordt die 'on demand' omgezet naar een pdf-bestand.

Conclusie

Op politiek vlak moet EU Bookshop op termijn bijdragen tot de manier waarop de EU communiceert en zo voor meer transparantie zorgen in het ingewikkelde kluwen van de Europese politiek. Praktisch heeft EU Bookshop nu al een belangrijke impact op de print runs van papieren uitgaven van het Publicatiebureau en geeft ze de auteurs van de publicaties de mogelijkheid om de interessedomijnen van de lezers beter te identificeren.

Noten

1. De toegang tot Eur-lex is sinds 1 juli 2004 volledig gratis. Eur-lex bevat het volledige 'communautaire acquis' van de Europese Unie: verdragen, internationale akkoorden, wetgeving, jurisprudentie en parlementaire vragen. De website telt zo'n 200.000 bezoekers per dag.
2. <http://bookshop.europa.eu>
3. Bijvoorbeeld 'http://bookshop.europa.eu/uri?target=EUB:THEME:G04:EN' verwijst naar publicaties m.b.t. het onderwerp 'cultuur'
4. <http://iate.europa.eu>
5. Communicating Europe in Partnership - COM(2007) 569 final.
6. EBS: <http://ec.europa.eu/avservices>; EUTube: <http://www.youtube.com/eutube>
7. <http://europa.eu/debateurope>
8. We verwijzen in deze context ook graag naar de European Navigator (ENA) website waarop men een massa documenten en multimedia objecten kan terugvinden over de eenmakingsgeschiedenis van Europa. ENA is ontwikkeld door het Centre Virtuel de la Connaissance sur l'Europe, een publiek initiatief gesubsidieerd door de Luxemburgse overheid. URL: <http://www.ena.lu/>.

SAMENVATTING

EU Bookshop is sinds 2005 de onlineboekhandel van de Europese Unie. Hiermee wil het Publicatiebureau van de EU bijdragen tot een efficiëntere communicatie met de burger. Voor 2005 bestond er geen centrale en meertalige zoekmachine voor de talrijke algemene publicaties van de EU. De onlineboekhandel biedt heel wat interessante diensten: zoeken op onderwerp, alerts opzetten, online bestellen en specifieke diensten voor informatieprofessionals en webmasters. Op middellange termijn moeten in de EU Bookshop alle ooit gepubliceerde publicaties van de EU terug te vinden zijn in elektronisch formaat (pdf).

ABSTRACT

In 2005, 'EU Bookshop' was launched as the online bookshop of the European Union. The website, managed by the EU's Publications Office, should contribute to more efficient communication with the citizen, as before 2005 there was no central and multilingual search engine for the numerous general EU publications. EU Bookshop offers interesting services such as thematic search, setting up alerts, online ordering and specific services to information professionals and webmasters. In the medium term it should allow visitors to find an electronic version of all publications ever published by the EU.

Disclaimer

De vermelde opinies zijn louter die van de auteur en mogen in geen enkel geval beschouwd worden als een officieel standpunt van de Europese Commissie of het Publicatiebureau.